

Laidiens: 13.08.2020., Nr. 155

Oficiālās publikācijas Nr.: 2020/155.8

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 119

Rīgā 2020. gada 4. augustā

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 32 8. p.)

**Finanšu līgumu par starpību un bināro iespēju līgumu reklamēšanas,
izplatīšanas un pārdošanas privātajiem klientiem ierobežojumu normatīvie
noteikumi**

*Izdoti saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma
7. panta 1. punktu, Finanšu instrumentu tirgus likuma
138. panta pirmās daļas 19. punktu un Eiropas Parlamenta
un Padomes 2014. gada 15. maija Regulas (ES) Nr. 600/2014
par finanšu instrumentu tirgiem,
ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012, 42. pantu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. "Finanšu līgumu par starpību un bināro iespēju līgumu reklamēšanas, izplatīšanas un pārdošanas privātajiem klientiem ierobežojumu normatīvie noteikumi" (turpmāk – noteikumi) attiecas uz Latvijā reģistrētām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un kredītiestādēm neatkarīgi no klienta rezidences valsts un Eiropas Savienības dalībvalstī un ārvalstī reģistrētām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un kredītiestādēm, kas sniedz ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus Latvijas rezidentiem un piedāvā privātajiem klientiem veikt finanšu līgumu par starpību (turpmāk – CFD) vai bināro iespēju līgumu (turpmāk – BO) darījumus, ar piedāvāšanu saprotot CFD vai BO reklamēšanu, izplatīšanu un pārdošanu, (turpmāk – piedāvātājs).

2. CFD ir finanšu instrumentu līgums, kas nav iespēju līgums, par kuru veic norēķinus naudā un kura mērķis ir nodrošināt tā turētājam riska pozīciju attiecībā uz darījuma pamatā esošā aktīva cenas un vērtības svārstībām, kuras var būt ilgtermiņa vai īstermiņa, neatkarīgi no tā, vai to tirgo tirdzniecības vietā. CFD ietver arī pārnesešu valūtas tirdzniecības (*rolling spot forex*) un derību par finanšu starpību (*financial spread bets*) līgumu produktus. Šie noteikumi neattiecas uz regulētā tirgū tirgotiem nākotnes līgumiem, mijmaiņas līgumiem un regulētā tirgū netirgotiem procentu likmju nākotnes līgumiem.

3. BO ir finanšu instrumentu līgums, par kuru veic norēķinus naudā un kurš paredz, ka fiksētas naudas summas izmaksa termiņa beigās ir atkarīga no tā, vai, noslēdzoties finanšu instrumentu līguma termiņam, notiek viens vai vairāki ar darījuma pamatā esošā aktīva cenu saistīti notikumi* (piemēram, beidzoties līguma termiņam, tā pamatā esošais aktīvs ir sasniedzis noteiktu cenu).

4. Šajos noteikumos:

- 4.1. aizliegts nemonetārais labums ir jebkurš nemonetārs labums, izņemot informācijas un pētniecības rīkus, ja tie attiecas uz CFD;
- 4.2. sākotnējā drošības rezerve ir jebkurš maksājums, kas paredzēts, lai saņemtu piekļuvi CFD, izņemot komisijas maksu, darījumu maksas un citas saistītās izmaksas;
- 4.3. sākotnējās drošības rezerves aizsardzība ir sākotnējā drošības rezerve, kas noteikta šo noteikumu 1. pielikumā;
- 4.4. drošības rezerves slēgšanas aizsardzība ir privātā klienta viena vai vairāku atvērto CFD slēgšana, izmantojot klientam vislabvēlīgākos nosacījumus saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma (turpmāk – FITL) 128., 128.² un 128.³ pantu, ja CFD tirdzniecības kontā esošo līdzekļu summa un visu ar šo kontu saistīto atvērto CFD nerealizētā neto peļņa kļūst mazāka par pusi no šo atvērto CFD kopējās sākotnējās drošības rezerves aizsardzības;
- 4.5. aizsardzība pret negatīvu bilanci ir privātā klienta kopējās atbildības ierobežojums CFD tirdzniecības kontā esošo līdzekļu apmērā attiecībā uz visiem CFD, kas saistīti ar CFD tirdzniecības kontu pie CFD piedāvātāja;
- 4.6. privāts klients ir jebkurš klients, kas nav atzīts par profesionālu klientu saskaņā ar FITL 124.¹ panta prasībām vai par tiesīgo darījumu partneri saskaņā ar FITL 124.² panta prasībām;
- 4.7. citi noteikumos lietotie termini atbilst FITL lietotajai terminoloģijai.

II. CFD piedāvāšanas privātajiem klientiem ierobežojumi

5. CFD var piedāvāt privātajiem klientiem tikai tad, ja ir ievēroti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - 5.1. CFD piedāvātājs pieprasa privātajam klientam veikt sākotnējās drošības rezerves aizsardzības iemaksu;
 - 5.2. CFD piedāvātājs nodrošina privātajam klientam drošības rezerves slēgšanas aizsardzību;
 - 5.3. CFD piedāvātājs nodrošina privātajam klientam aizsardzību pret negatīvu bilanci;
 - 5.4. CFD piedāvātājs ne tieši, ne netieši neveic privātajam klientam maksājumu, nesniedz materiālu vai aizliegtu nemonetāru labumu, kas attiecas uz CFD tirdzniecību, izplatīšanu vai pārdošanu, izņemot realizēto peļņu, kas gūta no visiem CFD;
 - 5.5. CFD piedāvātājs ne tieši, ne netieši nenosūta paziņojumu privātajam klientam un nepublicē tam pieejamo informāciju saistībā ar CFD tirdzniecību, izplatīšanu vai pārdošanu, ja tajā nav ietverts tāds piemērots brīdinājums par risku, kāds norādīts šo noteikumu 2. pielikumā un atbilst 2. pielikuma nosacījumiem.
6. Ir aizliegts apzināti un tīši piedalīties darbībās, kuru mērķis vai iznākums ir šo noteikumu 5. punktā noteikto prasību neievērošana, t.sk., aizstājot CFD piedāvātāju.

III. BO piedāvāšanas privātajiem klientiem aizliegums

7. BO piedāvāšana privātajiem klientiem ir aizliegta.
8. Šo noteikumu 7. punkta nozīmē BO neatkarīgi no tā, vai līgums tiek vai netiek tirgots tirdzniecības vietā, ir finanšu instruments, kas atbilst šādiem nosacījumiem:
 - 8.1. par to jānorēķinās naudā vai par to var norēķināties naudā pēc kādas puses izvēles, ja tas nav saistīts ar līguma izbeigšanu saistību neizpildes gadījumā vai līgumisko attiecību citādu izbeigšanu;

8.2. tas paredz maksājumu tikai slēgšanas vai termiņa beigu gadījumā;

8.3. ar to saistītais maksājums var būt tikai iepriekš noteikta fiksēta summa vai nulle, ja BO pamatā esošā aktīva cena atbilst vai neatbilst vienam vai vairākiem iepriekš noteiktiem līguma nosacījumiem.

9. Šo noteikumu 7. punktā noteikto aizliegumu nepiemēro:

9.1. BO, attiecībā uz kuru zemākā no divām iepriekš līgumā noteiktajām summām ir vismaz vienāda ar kopējo maksājumu, ko privātais klients samaksājis par BO, ieskaitot komisijas maksu, darījumu nodevas un citus saistītos maksājumus;

9.2. BO, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

9.2.1. laiks no emisijas līdz termiņa beigām ir vismaz 90 kalendārās dienas;

9.2.2. piedāvātājam ir sagatavots un apstiprināts prospekts saskaņā ar FITL C sadaļas prasībām;

9.2.3. BO nerada tirgus risku tā piedāvātājam visu BO termiņu un piedāvātājs vai cita struktūrvienība tā grupā negūst peļņu vai zaudējumus no BO, izņemot iepriekš atklātu komisijas maksu, darījumu nodevas vai citus saistītos maksājumus.

10. Ir aizliegta apzināta un tiša dalība darbībās, kuru mērķis vai iznākums ir šo noteikumu 7. punktā paredzēto prasību neievērošana, t.sk., aizstājot BO piedāvātāju.

IV. Noslēguma jautājums

11. Ar šo noteikumu spēkā stāšanos spēku zaudē Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 26.07.2019. normatīvie noteikumi Nr. 123 "Finanšu līgumu par starpību un bināro iespēju līgumu reklamēšanas, izplatīšanas un pārdošanas privātajiem klientiem ierobežojumu normatīvie noteikumi".

* BO atšķiras no citiem spekulatīviem produktiem, kurus pārdod privātajiem klientiem, piemēram, no CFD, jo BO sākuma maksājums ir iepriekš noteikta monetāra summa, kas nav tiešā veidā saistīta ar BO pamatā esošā aktīva cenas, līmeņa vai vērtības izmaiņu apmēru.

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas
priekšsēdētāja

S. Purgaile

1. pielikums

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas
04.08.2020. normatīvajiem noteikumiem Nr. 119

Sākotnējās drošības rezerves procentuālās daļas pēc darījuma pamatā esošo aktīvu veida

1. Daļa 3.33% apmērā no CFD nosacītās vērtības, ja darījuma pamatā esošo valūtu pāri veido jebkuras divas no turpmāk minētajām valūtām: ASV dolārs, *euro*, Japānas jena, Lielbritānijas sterliņu mārciņa, Kanādas dolārs vai Šveices franks.